

Fridtjov Bakke:

Sannheten skal frem for nye generasjoner

— Sannheten skal frem for de unge og for nye generasjoner. Jeg har aldri godtatt den pøbelaktige behandlingsmåten vi fikk. Særlig var det Arbeiderpartiet som gjorde alt for å sverte oss og lede oppmerksomheten vekk fra den uansvarlige politikken de selv hadde ført. Men internasjonalt samarbeidet storkapitalismen og bolsjevismen om å knekke Tyskland og det kontinentale Europa.

Jeg har aldri forandret politisk oppfatning, men er heller blitt bestyrket i at jeg allerede under krigen tenkte rett.

Det er 85-årige Fridtjov Bakke fra Skodje utenfor Ålesund som sier dette til Folk og Land. Spenstig som en ungdom står han en dag på INO's kontor og forteller at det på Møre er en aktiv gruppe som ble rammet av «Rettsoppgjøret» og som arbeider for at alle fakta skal frem: — Vi må bidra til å skaffe underlagsmateriale for uhildede historikere og jurister. Dessuten må vi forsøke å få en rekke tema opp i pressen som er blitt undertrykt eller ikke tatt alvorlig.

Det gjelder ikke bare de titusener som ble rammet av disse

politiske prosessene, men barn og familie som fikk lide. En av sønnene mine som bare var ti år i 1945, ble så sterkt mishandlet at nervene hans er blitt ødelagt. Selv satt jeg inne på den tiden og var ute av stand til å ta meg av mine. Men jeg tilgir hverken den uretten jeg selv fikk gjennomgå eller overgrepet mot familien. Også min eldste sønn ble overfalt og slått som barn.

Regionale grupper

Ingen kan sitte i Oslo og lede dette arbeidet overalt. Det kreves at vi kommer sammen og snakker om det som har hendt oss og våre pårørende, og at vi skriver det ned. Derfor bør det etableres flere slike grupper omkring i landet som forsøker å skape forståelse også hos yngre som ikke er blitt hjernevasket av den ensidige hetsen som har vært rettet mot oss, mener Bakke.

Han var selv herredskasserer under okkupasjonen for han mente at det var nødvendig ut fra norske interesser, at noen påtok seg å være et nødvendig mellomledd mellom okkupantene og befolkningen. Senere gikk

han inn i prisinspeksjonen (prispolitiet) fordi han mente at det skadet alle hvis de knappe ressursene som fantes, ikke ble rettferdig fordelt.

Egne erfaringer

— Siden du mener det er viktig at alle skriver ned sine spesielle erfaringer, må vi vite hvordan du ble «belønnet» av seierherrene fordi du fulgte din overbevisning i okkupasjonsårene?

— Jeg ble dømt til ti år og kom ut etter fem år og en dag. Men ingen må tro at straffen var over av den grunn. Som så mange andre, måtte også jeg begynne på bar bakke i 1950. En skikkelig jobb kunne jeg ikke få fordi sosialistregjeringen hadde bestemt at alle måtte ha erklæring for «nasjonal holdning» og det hadde selvfølgelig ingen av de politisk dømte. Derfor startet jeg på akkordarbeide med å spikre fiskekasser i Ålesund. Jeg hadde aldri holdt i en hammer før, men myndighetene hadde bestemt at «de landssvikdømte» uansett utdannelse skulle bli kroppsarbeidere.

Med tiden kom jeg igjen inn i bokholderi og regnskapsførsel

som ved siden av salg var mine fagområder. Men jeg vet at i hele mitt yrkesaktive liv ble det satt hindringer i veien for meg, selv om det tilsynelatende gikk bra og utenforstående merket det knapt.

Overgrep

Bakke forteller om flere overgrep som fant sted. Syke fanger ble revet ut av sengene, sparket og slått og måtte gjennomgå åling og straffeeksersis. Dette skjedde i interneringsleiren for «landssvikere» ved Ålesund. De udisiplinerte vokterne fikk assistanse av britiske «Red devils» i mishandlingen av fangene.

Selv satt Bakke i Ålesund kretsfengsel i påvente av «dommen». Her ble fangene planmessig utsultet. Det var instruks og den har han selv sett, om at fangene skulle få så lite mat at de ble underernærte. Bakke fikk mangelsykdommen beri-beri. Svære blå flekker bredte seg på kroppen og han sultet slik at han fikk magekrampe og måtte presse hodeputen mot maven for å få litt søvn.

De jurister og historikere som skal bedømme overgrepenne mot oss og våre pårørende, må være uavhengige, helst ikke norske, for den norske juriststand har vist seg korrupt. De gikk bare maktens og politikernes ærend. — ikke rettstatens, hevdet Bakke.

— Men den uavhengige, svenske justiskommisjonen kom allerede i 1956 til det resultat at «Rettsoppgjøret» i Norge var en forfølgelse av politiske motstandere. Holder ikke det?

— Hvor mange er det idag som kjenner til denne rapporten? Dessuten var 1956 altfor tidlig. All opinion var fullstendig ensrettet, seierherrene hadde all makt i det økonomiske liv, i politikken og i massemedia, sier Fridtjov Bakke. Helt siden han kom ut i 1950, var han medlem av Forbundet for Sosial Oppreisning. Hans kampvilje for det han mener er rettferdig, er ikke blitt svekket og han har ikke et øyeblikk godtatt den «dom» som rammet ham.

— Jeg tilgir ikke, er hans faste svar.